

RECHTSPRAAK

Qizini Alphen BV/FNV Bondgenoten

Dagverse broodjes of sandwiches zijn aan te merken als gemaksvoeding in de zin van de CAO voor de Gemaksvoedingsindustrie (artikel 81 Wet RO)

(Cassatieberoep tegen AR 2011-0327.) De centrale vraag in de onderhavige procedure is of Qizini valt onder de werkingssfeer van de Gemaksvoedingsindustrie-cao (hierna: cao). Qizini produceert dagverse broodjes of sandwiches. Deze worden onder lage temperaturen (4 tot 6 °C) in een gekoelde ruimte belegd met alle soorten van beleg en sauzen. Qizini heeft zich op het standpunt gesteld dat de cao niet op haar van toepassing is, omdat de door haar vervaardigde producten niet vallen onder het begrip 'gemaksvoeding' als bedoeld in artikel 1.2 van de cao. Vakbonden vorderden naleving van de cao. De kantonrechter heeft de vordering van de vakbonden toegewezen, evenals de vordering tot betaling van schadevergoeding ex artikel 15 en 16 Wet CAO. Het Hof Den Haag verwierp het beroep overwegende onder meer dat de opsomming van producten in artikel 1.2 geen limitatieve, maar een enuntiatieve, lijst vormde. De in de cao genoemde gemaksvoeding betroffen voorts niet enkel producten die nog verdere bereiding behoeven, maar ook producten die direct koud genuttigd kunnen worden, aldus het hof. De laatste volzin van artikel 1.2 van de cao luidt: 'Deze voeding is door middel van conservering, bijvoorbeeld diepvries, koelvers, koelvers vacuüm, blik of droge vorm, klaar voor gebruik.' Nu deze zin op een nieuwe regel, niet inspringend en zonder voorafgaand opsommingsstreepje is opgenomen én inhoudelijk niet tot de opsomming behoort – het gaat niet om nóg een soort voeding – maar van algemene strekking is, heeft deze zin betrekking op de gehele voorafgaande opsomming en niet, zoals Qizini aanvoert, alleen op de producten genoemd achter het laatste opsommingsstreepje. In dit verband herinnerde het hof eraan dat (ook) aan de opmaak van een cao-bepaling betekenis kan toekomen, vgl. HR 19 december 2008, NJ 2009, 27. Tegen dit oordeel keert Qizini zich in cassatie.

De advocaat-generaal concludeert als volgt. In cassatie staat vast dat Qizini dagverse broodjes of sandwiches produceert. De broodjes en sandwiches worden onder lage temperaturen (4 tot 6 °C) in een gekoelde ruimte bereid en vervolgens gekoeld getransporteerd en bewaard. Dergelijke broodjes en sandwiches zijn gemaksvoeding in de zin van artikel 1.2 van de cao. Zij kunnen niet worden gerubriceerd onder de eerste vijf productcategorieën. M.i. kunnen zij wel worden beschouwd als koud te nuttigen waren, in die zin dat zij op één lijn kunnen worden gesteld met de in het zesde streepje van de opsomming genoemde producten salades, russisch ei, gevulde tomaat en gevulde paprika. Immers, net als deze producten behoeven de broodjes en sandwiches van Qizini niet eerst te worden opgewarmd of op een andere wijze (verder) te

worden bereid voordat zij worden genuttigd, maar kunnen zij direct na openen van de verpakking worden geconsumeerd. Dat in de in het zesde streepje genoemde producten geen brood is verwerkt maakt n.m.m. niet dat zij daarmee niet op één lijn gesteld kunnen worden, nu dit niet het onderscheidende criterium is. Tevens vallen de broodjes en sandwiches van Qizini onder de zevende productcategorie, nu zij bestaan uit maaltijdcomponenten (graan, groente en/of vis of vlees(vervanger) en/of zuivel) die samen een volledige maaltijd vormen. Ten slotte meen ik dat de broodjes en sandwiches van Qizini ook in algemene zin kwalificeren als gemakvoeding in de zin van artikel 1.2 van de cao. Immers, niet goed valt in te zien dat de dagverse broodjes, die vanaf de productie tot aanschaf door de eindgebruiker in gekoelde staat verkeren, niet 'door middel van conservering, bijvoorbeeld [...] koelvers [...] klaar voor gebruik' zijn. Conservering houdt volgens Van Dale Groot Woordenboek der Nederlandse Taal in het in goede conditie houden c.q. bewaren voor bederf. Koelvers wordt daarin omschreven als bewaard in/afkomstig uit de koelkast van de supermarkt. Klaar voor gebruik moet in dit kader worden begrepen als direct uit de verpakking ter verdere bereiding of zonder enige bereiding aan te wenden. Dit volgt ook uit de verscheidene productcategorieën zoals in de opsomming beschreven. Los van de omschrijving van gemakvoeding in artikel 1.2 van de cao – en overigens ten overvloede – geldt dat de broodjes en sandwiches van Qizini nu juist worden geproduceerd om het gemak van de eindgebruiker te dienen: zij hoeven geen moeite te doen om een broodje of sandwich te bereiden en kunnen enkel na het openen van de verpakking, het broodje of de sandwich nuttigen. De conclusie door het hof getrokken – en door mij onderschreven – dat de broodjes en sandwiches van Qizini als gemakvoeding moeten worden beschouwd, leidt er overigens niet, althans niet per definitie, toe dat de cao een (aanzienlijk) ruimer toepassingsbereik krijgt. Dat onder de (ruime) omschrijving van gemakvoeding in artikel 1.2 van de cao veel producten kunnen worden gebracht mag zo zijn, maar artikel 1.1 van de cao – dat ook algemeen verbindend verklaard is – bevat een voorschrift dat de toepasselijkheid van de cao beperkt. Zo vallen enkel (onderdelen van) ondernemingen die fabrieksmatig gemakvoeding maken onder de cao. Verder is de cao enkel van toepassing wanneer 50% of meer van de verlonde arbeid aan de productie of groothandel van gemakvoeding wordt besteed, of dat de omzet van gemakvoeding 50% of meer van de totale omzet bedraagt. Volgt verwerping van het cassatieberoep.

De Hoge Raad oordeelt als volgt. De in het middel aangevoerde klachten kunnen niet tot cassatie leiden. Dit behoeft, gezien artikel 81 lid 1 Wet RO, geen nadere motivering nu de klachten niet nopen tot beantwoording van rechtsvragen in het belang van de rechtseenheid of de rechtsontwikkeling.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 04-01-2013

ECLI: ECLI:NL:HR:2013:BY2642

Zaaknummer: 11/04677

Rechters: M.A. Loth, A.H.T. Heisterkamp en A.M.J. van Buchem-Spapens

Advocaten: R.A.A. Duk en S.F. Sagel

Wetsartikelen: CAO voor de Gemakvoedingsindustrie